

Obecní úřad Horní Lhota

V Horní Lhotě dne 23. 2. 2011

č.j.: 4/2011-ŽP

vyřizuje: Ing. Vrána

Rozhodnutí

Obecního úřadu Horní Lhota vydané k žádosti pana Václava Štěpánka a paní Jany Štěpánkové, obou trvale bytem Husova 255, Týn nad Vltavou, ze dne 8. 1. 2011, o povolení kácení dřevin – 2 smrků s obvody kmenů 92 a 86 cm (měřenými ve výčetní výšce 130 cm nad zemí) – rostoucích mimo les na pozemku parc.č. 456/2 v k.ú. Lhota, podle § 8 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

V ý r o k

Obecní úřad Horní Lhota jako orgán státní správy v přenesené působnosti podle ust. § 7 odst. 2, § 61 odst. 1 písm. a) a § 109 odst. 3 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a jako příslušný orgán ochrany přírody podle § 75 odst. 1 písm. a) a § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákon“), přešetřil výše uvedenou žádost a po zvážení všech známých skutečností a vyhodnocení důkazů rozhodl takto:

Shora uvedené žádosti se (ne)vyhovuje a (ne)vydává se panu Václavu Štěpánkovi, nar. 5. 8. 1958, a paní Janě Štěpánkové, nar. 2. 10. 1962, oba trvale bytem Husova 255, Týn nad Vltavou, povolení kácení 2 smrků s obvody kmenů 92 a 86 cm rostoucích mimo les na pozemku p.č. 456/2 v k.ú. Lhota,

[pozn.: K označení účastníka řízení (žadatele), který je fyzickou osobou, je rovněž nutno připojit kromě adresy trvalého pobytu datum narození, jež je údajem umožňujícím ve smyslu § 68 odst. 2 správního řádu (náležitosti rozhodnutí) identifikaci tohoto účastníka řízení.]

s tím, že (kácení lze na tomto místě omezit na dobu vegetačního klidu, popř. stanovit jiné podmínky, třeba že kmen dřeviny bude ponechán určitou dobu na místě, aby měla vývojová stadia hmyzu možnost dokončit vývoj apod. Podmínky typu „Při kácení bude postupováno v souladu s požadavky bezpečnosti práce, opatrně“, nebo „Po kácení bude prostor uklizen“ nevyplyvají ze zákona o ochraně přírody, a proto do výroku rozhodnutí o povolení kácení dřevin rostoucích mimo les nepatří.) kácení uvedených dřevin lze realizovat v období vegetačního klidu, tj. od 1. listopadu do 31. března.

Jinak se kácení zpravidla neomezuje, pokud se kácí z důvodu vyložené špatného zdravotního či celkového stavu dřeviny, neboť nelze předpokládat, že by se špatný stav stromu nebo jeho nízká provozní bezpečnost v případě, že by ihned nedošlo k jeho kácení, časem zlepšily. Pouze v případě kácení z důvodu výstavby je vhodné realizaci kácení podmínit např. nabytím právní moci stavebního povolení, aby se předěšlo situaci, kdy investor strom pokácí, ale poté již z nějakého důvodu stavbu nerealizuje, takže kácení by bylo zbytečné. (Od 1. ledna 2018 se ale ke kácení z důvodu výstavby nevede správní řízení a nevzdává rozhodnutí, ale vydává pouze závazné stanovisko podle § 8 odst. 6 zákona, to však platí pouze tehdy, pokud je k danému záměru vydáváno územní rozhodnutí.)

Na tomto místě je možno nařídit provedení náhradní výsadby: „Dále se podle § 9 (odst. 1, popř. 1 a 2) zákona ukládá žadatelům náhradní výsadba v počtu x ks smrku (lípy, dubu, buku, javoru ...) na pozemku p.č. ... v k.ú. Lhota ve vlastnictví žadatele (popř. obce). V odůvodnění by pak mělo být uvedeno, že s žadatelem byla náhradní výsadba projednána, a že vlastník pozemku, zejména pokud jde o pozemek někoho jiného než žadatele, s ní souhlasí.

Náhradní výsadbu je nutné ve výroku přesně specifikovat (geograficky původní a stanovištně vhodné druhy stromů, počet vysazovaných dřevin, specifikace jejich vzrůstu – parametry / velikost sazenic, označení pozemku, kam mají být stromy či keře vysazeny, popř. i popis místa výsadby se zákresem, termín plnění výsadby – obvykle do 1 roku od provedení kácení, a to z důvodu možnosti kontroly plnění /příčemž lze i požadovat nahlášení realizace výsadby orgánu ochrany přírody/, doba následné péče, požadavek výměny případně uhynulých sazenic, případně technické zabezpečení dřeviny – zajištění opěrným kůlem či kůly jako ochrana před větrem, s vyvázáním pomocí vhodného materiálu, který se nezařizne do borky silícího kůlnku, ochrana kmene pletivem či chráničkou proti okusu zvěří, a též podmínky pro zalévání).

Zákon nechává v ust. § 9 odst. 1 na úvaze úřadu, zda vůbec kompenzace stanoví. S ohledem na zásady činnosti správních orgánů a povinnosti orgánů ochrany přírody střežit veřejný zájem na ochraně životního prostředí je **nutno stanovit náhradní výsadbu téměř vždy**. Při uložení minimální či žádné náhradní výsadby musí úřad v rozhodnutí o to pečlivěji vysvětlit důvody, které jej k tomuto kroku vedly.

[Pozn.: To se týká i provádění náhradních výsadeb dřevin podél pozemních komunikací, které není omezeno např. technickými normami, jak to mnohdy správci pozemních komunikací namítají. K dané otázce existují rozsudky správních

soudů včetně Nejvyššího správního soudu, dle nichž při výsadbě stromů, která má být provedena až za příkopem dotčeného pozemku, jenž je tvořen příkopem a zeleným pásem, nemohou nově vysazené stromy představovat pevnou překážku ve smyslu § 29 odst. 1 zákona o pozemních komunikacích, neboť se nejedná o vozovku ani o krajnici vozovky.]

Náhradní výsadba není podmínkou povolení kácení, ale samostatným výrokem. Nelze však uložit samostatným rozhodnutím, nýbrž pouze jako součást povolení kácení. Musí být konkrétně specifikována, jak je uvedeno výše, a to z toho důvodu, aby její provedení bylo vymahatelné, a také aby samotné rozhodnutí bylo zákonné. Pokud není náhradní výsadba přesně specifikována, je to v případě odvolání důvodem ke zrušení napadeného rozhodnutí.

Účastníky řízení podle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, jsou pan Václav Štěpánek, nar. 5. 8. 1958, Husova 255, Týn nad Vltavou, a paní Jana Štěpánková, nar. 2. 10. 1962, Husova 255, Týn nad Vltavou.

Odůvodnění

Obecnímu úřadu Horní Lhota byla dne 10. 1. 2011 doručena žádost manželů Václava a Jany Štěpánkových, oba trvale bytem Husova 255, 375 01 Týn nad Vltavou, ze dne 8. 1. 2011, o vydání povolení ke kácení 2 smrků s obvody kmenů 92 a 86 cm rostoucích na pozemku p.č. 456/2 v k.ú. Lhota.

Jako důvod žádosti navrhovatelé uvedli obavu, že dotčené dřeviny ohrožují své okolí pádem, neboť mají sníženou stabilitu kmenů, zastíňují část zahrady, prosychají, ...atd. (*Padání jehličí nebo listí se zpravidla nepovažuje za závažný důvod.*)

Obecní úřad Horní Lhota posoudil předloženou žádost, svolal ústní jednání / provedl ohledání předmětných dřevin, v jehož rámci pořídil protokol o zjištěných skutečnostech / nesvolával ústní jednání, protože stav dřevin je mu znám z předchozí úřední činnosti (*ovšem mohl by nastat problém – otázka, jak se správní orgán mohl již dříve, v rámci předchozí úřední činnosti, seznámit se stavem dřeviny např. v uzavřené veřejně nepřístupné zahradě apod.*) / rozhodl povolit - nepovolit pokácení uvedených dřevin po zhodnocení jejich stavu, neboť shledal, že stromy jsou napadené ... / z větší části suché / mají sníženou stabilitu kmenů, mohly by ohrožovat své okolí při zhoršených povětrnostních podmínkách pádem /

zdravotní stav stromů je dobrý ... nebyly shledány důvody pro jejich kácení...

V rámci místního šetření spojeného s ohledáním řešených dřevin obecní úřad zjistil, že předmětné smrky rostou na mírně svazitém pozemku, mají přímé, rovné kmeny s šupinovitou borkou, bez zjevných deformací či zakřivení, a ani u kořenových náběhů nebyly v době ohledání patrné známky poškození či poranění. Větve řešených smrků, vyrůstající v přeslenech, vytvářejí pravidelné, symetrické koruny kuželovitého tvaru, které jsou založené od výšky 2 metrů a jsou průběžně zachycené v celém výškovém profilu. V době posouzení nejevily oba uvedené stromy známky prosychání, nebyly zjištěny zlomy větví, na kmenech stromů nebyly nalezeny praskliny či trhliny, nebyla zjištěna mechanická poranění či poškození a nebyl učiněn ani nález napadení stromů parazitickým dřevokazným hmyzem či výskytu plodnic dřevokazných hub. Dle názoru orgánu ochrany přírody se jedná o dosud vitální stabilní stromy nevyžadující v současnosti žádné zásahy z bezpečnostních důvodů. Z hlediska provozní bezpečnosti není důvod ke kácení řešených smrků, důvody kácení uváděné zadateli nebyly shledány opodstatněnými.

[Pozn.: pokud se správní orgán zmiňuje v odůvodnění rozhodnutí o místním šetření, je nezbytné, aby k šetření byli přizváni účastníci řízení, při jednání byl sepsán protokol o jeho průběhu a závěrech, popřípadě aby účastníci byli se závěry šetření seznámeni, pokud se jednání nemohli zúčastnit. Dle § 36 odst. 3 správního řádu musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, kterými jsou nejen výsledky místního šetření, ale třeba i odborné či znalecké posudky apod.]

Dle § 54 odst. 3 správního řádu vyrozumí správní orgán o ohledání na místě též toho, kdo je oprávněn s předmětem ohledání nakládat. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, uvědomí správní orgán dle § 49 odst. 1 správního řádu o ústním jednání účastníky nejméně s pětidenním předstihem.

Dle § 18 správního řádu v případě konání místního šetření či ústního jednání sepiše správní orgán protokol, z něhož musí být zejména patrné, kdo, kde a kdy řízení prováděl, předmět řízení, které osoby se ho zúčastnily, jak řízení probíhalo, jaké návrhy byly podány a jaká opatření byla přijata. Protokol podepisují po přečtení všechny osoby, které se jednání zúčastnily, a pracovník (člen) správního orgánu provádějícího řízení. Odepření podpisu, důvody tohoto odepření a námítky proti obsahu protokolu se v něm zaznamenají.

Účastníkům řízení, kteří se jednání nezúčastnili (ani jejich zplnomocněný zástupce), je nutno výsledek jednání sdělit či jim zaslat k vyjádření kopii protokolu, který je jedním z podkladů pro rozhodnutí. Samozřejmě je nutno založit do spisu doklad o tom, že účastníci řízení byli s podklady seznámeni, aby později byly vyloučeny veškeré pochybnosti. Jiný postup je považován za nezákonný a je důvodem pro zrušení rozhodnutí.

Rozhodně tedy nestačí pouze se zmínit, že rozhodnutí bylo vydáno na základě místního šetření (obhlídky).

(Správní orgán však nemusí za všech okolností svolávat ústní jednání, může vycházet i z poznatků získaných v rámci dřívější úřední činnosti, jak je uvedeno výše, ale potom by se v rozhodnutí neměl odkazovat na výsledky místního šetření.)]

Odůvodnění rozhodnutí je třeba věnovat náležitou pozornost, což vyplývá mj. z dále citovaných ustanovení zákona a správního řádu. Odůvodnění správního rozhodnutí musí být jednoznačné a přesvědčivé, v jeho rámci musí správní orgán zhodnotit **funkční a estetický význam** řešených dřevin a závažnost (či naopak nepodstatnost) důvodů kácení a následně provést porovnání důvodů kácení a veřejného zájmu na zachování a ochraně dřevin z hlediska jejich funkčního a estetického významu.

Je tedy třeba odpovědně zvážit, zda důvody kácení uváděné žadatelem odpovídají skutečnosti a zda jsou skutečně natolik závažné, že převažují nad zájmem na ochraně dřevin.

Nedostatečné odůvodnění může mít za následek zrušení rozhodnutí v odvolacím řízení pro jeho nepřezkoumatelnost.

§ 8 odst. 1 zákona: Ke kácení dřevin je nezbytné povolení orgánu ochrany přírody, není-li dále stanoveno jinak. Povolení lze vydat ze závažných důvodů **po vyhodnocení funkčního a estetického významu** dřevin.

§ 68 odst. 3 správního řádu - náležitosti rozhodnutí: „v odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, **úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů**, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“

Pokud jde o posuzování funkcí, které dřeviny plní, lze hledat informace jednak na internetových stránkách krajského úřadu, v odborných dendrologických publikacích, definice funkčního a estetického významu dřevin je dále také uvedena např. v Metodické instrukci odboru obecné ochrany přírody a krajiny a odboru legislativního Ministerstva životního prostředí ZP17/2017 k aplikaci § 8 a § 9 zákona upravujících povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les a náhradní výsadbu a odvody, uveřejněné ve Věstníku MŽP v prosinci 2017 (který je volně k dispozici na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí), kde se v článku 2.2 uvádí, že „funkční význam dřevin je výsledkem vyhodnocení souboru všech společenských a ekologických funkcí ve smyslu § 1 písm. b) vyhlášky č. 189/2013 Sb., jako souboru funkcí ovlivňujících životní prostředí, a estetický význam dřevin je dán jejich působením na vnímání člověka, tj. jak prostřednictvím všech smyslů dřevina působí na city člověka a jaké v něm vzbuzuje subjektivní dojmy“.

V čl. 3.1.4 téže metodické instrukce je pak uvedeno, že „vyhodnocení funkčního a estetického významu se obvykle provádí slovně s ohledem na konkrétní podmínky na základě souhrnu jednotlivých funkcí, které dřevina plní (např. zdravotně-hygienická funkce v urbanizovaném prostoru obce, ekologicko-stabilizační funkce, krajinná dominanta, dřevina jako biotop pro další organismy), a dílčích kritérií popisujících stav dřeviny (zejména zdravotní stav, vitalita, perspektiva dřevin) s přihlédnutím ke konkrétnímu stanovišti a místu v krajině. Orgán ochrany přírody zvažuje, zda dochází k synergickému působení funkcí nebo zda převažuje pouze jedna funkce nad ostatními, a k tomu přihlíží ve své správní úvaze. Součástí vyhodnocení funkčního a estetického významu je úvaha o vzniku ekologické újmy, která kácením dřevin vznikne, resp. o jejím rozsahu.“

Co se týče ochrany dřevin a povolování jejich kácení, příp. náhradních výsadeb, v současnosti existuje také aktualizovaná metodická instrukce Ministerstva životního prostředí k aplikaci § 8 a § 9 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, vydaná ve Věstníku MŽP v lednu 2020. (Věstníky jsou k nalezení např. na internetových stránkách MŽP, zmíněnou metodickou instrukcí má k dispozici i krajský úřad.)

S ohledem na funkční a estetický význam dřevin, jakož i na finančně vyčíslitelnou hodnotu, která může v případě většího počtu vzrostlých stromů nebo u cennějších dřevin dosahovat výše i několika set tisíc korun (údaj lze zjistit pomocí internetové kalkulačky Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, jež slouží k výpočtu hodnoty dřevin, resp. ekologické újmy vzniklé kácením či poškozením dřevin a k následnému výpočtu kompenzačních opatření podle metodiky AOPK ČR Oceňování dřevin rostoucích mimo les z r. 2017), lze doporučit posouzení předmětných dřevin ze strany dendrologa, arboristy či znalce v oboru ochrany dřevin.

[Pozn.: Situace se v poslední době navíc komplikuje vývojem poznání v tom smyslu, že odborná veřejnost dospívá k úvahám, že i proschlé či suché (zejména odumírající) stromy mají svoji hodnotu, především biologickou (ale mnohdy též estetickou), neboť mohou být biotopem řady bezobratlých, ale i ptáků v dutinách apod. (např. ve starých stromech žijí chráněné a velmi ohrožené druhy brouků jako tesaříci, páchníci, krasci, roháči apod.). V přímém protikladu k biologické hodnotě je ovšem hodnota dendrologická a samozřejmě případně i provozní bezpečnost v okolí stromu. Jinými slovy, čím je strom v horším stavu, tím je zajímavější pro živočichy (brouky), ale tím má menší sadovnickou hodnotu a je i nebezpečnější pro své okolí. O to těžší mají pak orgány ochrany přírody rozhodování, neboť musí mnohdy vzít v úvahu hodnotu stromu jako takového, biologický potenciál stromu jako stanoviště různých brouků, a důvody kácení, zejména provozní bezpečnost v okolí stromu.]

Vzhledem k tomu, že dle § 8 odst. 1 zákona lze povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les vydat ze závažných důvodů po vyhodnocení funkčního a estetického významu dřevin, zabýval se orgán ochrany přírody i touto otázkou.

Přitom dospěl k závěru, že stálezelené dřeviny, jako jsou smrky, představují významnou součást zeleně v dotčené části obce a zajišťují řadu společensky prospěšných funkcí, jako je stabilizace mikroklimatu, zachytávání prachových částic, vytváření protihlukové clony, biotop či přechodná refugia (útočiště) pro řadu dalších organismů (drobné živočichy, hmyz či ptáky). Dle úvahy správního orgánu společensky a ekologicky prospěšné funkce stromů převažují nad negativními vlivy (zastínění části zahrady, absence trávníku pod korunami stromů, určité, avšak nikoli výrazné poškození chodníku).

Smrk ztepilý, který tvoří mělkou talířovitou kořenovou soustavu, je sice více náchylný k vývrátům, to však neplatí pro uvedené poměrně mladé jedince, které nedosahují takové výšky, aby představovaly riziko z hlediska jejich pádu. Obecně lze konstatovat, že stromy plní celou řadu funkcí, ať již jde o funkci hygienickou, bioklimatickou či společenskou. Stromy (obecně dřeviny) zachycují nejen exhaláty či výfukové plyny (emise) motorových vozidel a další škodlivé látky, ale i jemný polévatý prach, jak je uvedeno výše, ovšem konkrétně smrky jsou na znečištění vzduchu poněkud citlivé. Kromě toho dřeviny pohlcují oxid uhličitý, a naopak produkují kyslík, omezují šíření hluku, poskytují stín a ochlazují v letním období okolní prostředí výparem vody, kterou odvádí z půdy, takže i zvlhčují vzduch. Funkční význam řešených dřevin je tedy značný, estetický význam je vzhledem k nenarušenému přirozenému habitu obou stromů rovněž vysoký. Přestože se nejedná o plně solitérní dřeviny, vzhledem k jejich pravidelně utvářeným, symetrickým a dobře zachvojeným korunám je jejich estetická hodnota poměrně výrazná. Tento druh je vysazován v parcích a zahradách jako okrasná dřevina. Jako okrasný strom je smrk pěstován ve vhodných klimatických podmínkách téměř po celém světě, jedná se o typický „pohádkový“ strom. Mladá rostlina do výšky 250 cm je využívána jako oblíbený vánoční stromek, větve k dekorativním účelům. Dřevo smrku obsahuje pryskyřičné kanálky, celý strom, zejména větvičky a šišky jsou bohaté na silice, které mají léčivé a uklidňující účinky, působí antibakteriálně a mají blahodárný vliv na lidský organismus. Jehličí po promnutí také slabě voní po citronech. Předmětné smrky díky svému typickému vzhledu oplývají impozantní krásou, zahrada se smrky působí jako svatyně klidu.

Poučení o odvolání

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 83 odst. 1 správního řádu podat odvolání ke Krajskému úřadu Jihočeského kraje v Českých Budějovicích, odboru životního prostředí, zemědělství a lesnictví (*popř. Správě chráněné krajinné oblasti...*, podle toho, zda se dotčený pozemek nachází na území CHKO nebo mimo ně), a to ve lhůtě do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí účastníku řízení, podáním učiněným u Obecního úřadu Horní Lhota.

(podpis + kulaté razítko obecního úřadu se státním znakem-
viz stanovisko Ministerstva vnitra a Informace krajského
úřadu)

Ing. Jan Vrána
starosta obce

(jméno, příjmení a funkce oprávněné úřední osoby)

Rozdělovník k rozhodnutí č.j.: 4/2011-ŽP ze dne 23. 2. 2011

Účastníci řízení (na doručení):

Účastníci dle § 27 odst. 1 správního řádu:

1. pan Václav Štěpánek, Husova 255, 375 01 Týn nad Vltavou
2. paní Jana Štěpánková, Husova 255, 375 01 Týn nad Vltavou

Další účastník (ostatní účastníci):

1. zapsaný spolek ...

Na vědomí:

obec Horní Lhota - zde